

Briuselis, 2015 07 30
COM(2015) 374 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**dėl Reglamento (EC) No 862/2007 Bendrijos migracijos statistikos ir tarptautinės
apsaugos statistikos įgyvendinimo**

(Tekstas svarbus EEE)

1. ĮVADAS

Pagrindinis 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 862/2007 dėl Bendrijos migracijos statistikos ir tarptautinės apsaugos statistikos¹ (toliau – Reglamentas) tikslas – Europos migracijos ir tarptautinės apsaugos statistikos duomenų rinkimas ir kaupimas.

Ši ataskaita yra antroji, pirmąją Komisija, laikydamosi Reglamento (EB) Nr. 862/2007 12 straipsnio reikalavimų, priėmė 2012 m. rugsėjo mėn.²

Konkrečiai Reglamento 12 straipsnyje nustatyta: *Iki 2012 m. rugpjūčio 20 d. ir po to kas trejus metus Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie statistiką, kaupiamą vadovaujantis šiuo reglamentu, ir jos kokybę.*

Šioje ataskaitoje aptariama Reglamento įgyvendinimo pažanga, padaryta valstybių narių drauge su Komisija (Eurostatu) nuo pirmosios ataskaitos paskelbimo.

2. STATISTINIAI DUOMENYS, KURIEMS TAIKOMAS REGLAMENTAS

Reglamentas (EB) Nr. 862/2007 yra susijęs su Europos migracijos ir tarptautinės apsaugos (prieglobsčio) statistinių duomenų kaupimu. Pagrindinės Reglamentu reglamentuojamos statistikos sritys yra:

- tarptautinių migracijos srautų grupės, suskirstant duomenis pagal pilietybę, gimimo šalį, ankstesnės ir (arba) kitos nuolatinės gyvenamosios vietos šalį, amžių ir lytį; gyventojų grupės, suskirstant duomenis pagal pilietybę, gimimo šalį, amžių ir lytį, pilietybės įgijimą pagal ankstesnės pilietybės šalį (3 straipsnis);
- prieglobsčio prašymai, pirmosios instancijos sprendimai ir apeliaciniai sprendimai, kuriais suteikiamos arba panaikinamos įvairios tarptautinės apsaugos statuso formos, nelydimų nepilnamečių prieglobsčio prašymai, suskirstant duomenis pagal pilietybę; su Reglamento „Dublinas III“³ taikymu susijusi statistika, suskirstant duomenis pagal valstybes nares (4 straipsnis);
- trečiųjų šalių piliečiai, kuriems prie išorės sienos neleista atvykti į valstybę narę, pagal nacionalinės imigracijos teisės aktus neteisėtai šalyje esantys trečiųjų šalių piliečiai, suskirstant duomenis pagal pilietybę (5 straipsnis);
- trečiųjų šalių piliečiams išduoti leidimai gyventi, suskirstant duomenis pagal pilietybę, leidimo galiojimo trukmę ir pagrindą leidimui išduoti (imigracijos kategorija) (6 straipsnis);
- trečiųjų šalių piliečiai, kuriems, remiantis imigracijos teisės aktais, nurodyta palikti valstybės narės teritoriją, ir trečiųjų šalių piliečiai, užregistruoti kaip išvykstantys priėmus tokį nurodymą, suskirstant duomenis pagal pilietybę (7 straipsnis).

¹ OL L 199, 2007 7 31, p. 23.

² COM(2012) 528 *final*.

³ OL L 180, 2013 6 29, p. 31.

Igyvendindama nuostatas, Komisija toliau glaudžiai bendradarbiavo su skirtingomis nacionalinėmis valdžios institucijomis, rengiančiomis ir teikiančiomis duomenis pagal Reglamentą. Migracijos srautų ir gyventojų grupių statistinius duomenis Komisijai (Eurostatui) paprastai teikia nacionalinės statistikos institucijos (NSI). Leidimų gyventi ir prieglobsčio statistinius duomenis paprastai teikia vidaus reikalų ministerijos arba imigracijos tarnybos. Sienų kontrolės ir neteisėtų migrantų išsiuntimo statistinius duomenis taip pat gali teikti vidaus reikalų ministerijos, imigracijos tarnybos arba policija.

Pagrindinės šių statistinių duomenų charakteristikos surašytos toliau pateiktoje 1 lentelėje.

1 lentelė. Pagrindinės pagal Reglamentą (EB) Nr. 862/2007 pateikiamų statistinių duomenų charakteristikos

	3 straipsnis. Migracijos srautai, gyventojų grupės, pilietybės įgijimas	4 straipsnis. Prieglobstis	5 ir 7 straipsniai. Imigracijos teisės aktų vykdymo užtikrinimas	6 straipsnis. Leidimai gyventi
Geografinė apėptis	36 šalys (32 ES / ELPA šalys)	32 ES / ELPA šalys	32 ES / ELPA šalys	32 ES / ELPA šalys)
Pirmi duomenų rinkimo metai	2008 m.	2008 m.	2008 m.	2008 m.
Dažnis	Kasmet	Kas mėnesį / kas ketvirtį / kasmet	Kasmet	Kasmet
Duomenų pateikimo galutinis terminas	Per 12 mėnesių pasibaigus ataskaitiniams metams	Per 2 mėnesius pasibaigus kas mėnesį / kas ketvirtį teikiamų duomenų ataskaitiniam laikotarpiui (AL) Per 3 mėnesius pasibaigus kasmet teikiamų duomenų AL	Per 3 mėnesius pasibaigus ataskaitiniams metams	Per 6 mėnesius pasibaigus ataskaitiniams metams
Duomenų teikėjai	Nacionalinės statistikos institucijos	Vidaus reikalų ministerijos (arba susijusios imigracijos tarnybos)	Vidaus reikalų ministerijos, imigracijos tarnybos arba pasienio policija	Vidaus reikalų ministerijos (arba susijusios imigracijos tarnybos)

3. KITI SUSIJĘ TEISĖS AKTAI

Nuo 2012 m. demografinės statistikos srityje įsigaliojo du nauji teisės aktai. Jie yra svarbūs kaupiant statistinius duomenis apie tarptautinės migracijos srautus ir gyventojų grupes, suskirstant duomenis pagal pilietybę ir gimimo šalį pagal Reglamento (EB) Nr. 862/2007 3 straipsnį, ypač siekiant užtikrinti prašomų pateikti statistinių duomenų rinkinių nuoseklumą. Tai yra šie teisės aktai:

1. 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1260/2013 dėl Europos demografinės statistikos⁴;
2. 2014 m. kovo 4 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 205/2014, kuriuo nustatomos vienodos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1260/2013 dėl Europos demografinės statistikos duomenų skirstymo, terminų ir duomenų tikslinimo nuostatų įgyvendinimo sąlygos⁵.

Be to, teisėtos migracijos srityje įsigaliojo ir kitų naujų teisės aktų. Šie teisės aktai yra svarbūs kaupiant statistinius duomenis apie leidimus gyventi pagal Reglamento 6 straipsnį ir buvo (arba artimiausiu metu bus) pradėti įgyvendinti renkant šiuos duomenis:

1. Tarybos direktyva 2009/50/EB dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbu⁶ (duomenys pradėti rinkti 2013 m., ataskaitiniai metai – 2012 m.);
2. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/98/ES dėl vienos prašymų išduoti vieną leidimą trečiųjų šalių piliečiams gyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje pateikimo procedūros ir dėl valstybėje narėje teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių darbuotojų bendrų teisių⁷ (duomenys pradėti rinkti 2014 m., ataskaitiniai metai – 2013 m.);
3. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/36/ES dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir buvimo tikslu dirbti sezoniniais darbuotojais sąlygų⁸ (duomenys bus pradėti rinkti 2018 m., ataskaitiniai metai – 2017 m.);
4. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/66/ES dėl bendrovės viduje perkeliamų trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų⁹ (duomenys bus pradėti rinkti 2018 m., ataskaitiniai metai – 2017 m.).

2013 m. liepos mėn. Kroatijai įstojus į ES, Reglamentas (EB) Nr. 862/2007 tapo privalomu naujai valstybei narei, o visos nuorodos į prašomus pateikti suvestinius rodiklius netiesiogiai tapo nuorodomis į ES 28 suvestinius rodiklius.

Statistiniai duomenys, pateikti įgyvendinant pirmiau minėtus neseniai priimtus teisės aktus, atsižvelgiant į kitokį jų teisinį pagrindą, nebuvo įtraukti į toliau pateiktą kokybės vertinimą ir,

⁴ OL L 330, 2013 12 10, p. 39.

⁵ OL L 65, 2014 3 5, p. 10.

⁶ OL L 155, 2009 6 18, p. 17.

⁷ OL L 343, 2011 12 23, p. 1.

⁸ OL L 94, 2014 3 28, p. 375.

⁹ OL L 157, 2014 5 27, p. 1.

kaip reikalaujama šiuose konkrečiuose teisės aktuose, bus aptarti specialiose vertinimo ataskaitose.

4. Po 2012 m. ATASKAITOS PADARYTA BENDRA PAŽANGA

Nuo 2012 m. ataskaitos pateikimo visų renkamų duomenų prieinamumas ir išsamumas gerokai pagerėjo. Pastebėta, kad pagerėjo bendra duomenų kokybė, todėl duomenys tapo tikslesni, labiau suderinami ir palyginami. Valstybės narės ėmėsi gerinti pagrindinių duomenų šaltinių ir duomenims rengti naudojamų statistikos priemonių kokybę, todėl padidėjo Komisijai teikiamų duomenų tikslumas, jų aprėptis tapo tikslesnė, pagerėjo jų savalaikiškumas.

Pagerėjus valstybių narių teikiamų duomenų kokybei ir padidėjus jų teikimo punktualumui, Komisija turėjo galimybę sutrumpinti duomenų sklaidai užtikrinti reikalingą laiką, taigi pagerėjo duomenų skelbimo savalaikiškumas, o naudotojams sudarytos dar geresnės sąlygos su jais susipažinti.

Be to, nuo 2013 ataskaitinių metų pagal 3 straipsnį renkami statistiniai duomenys, siekiant užtikrinti skirtingo gyventojų skirstymo ir, kiek tai įmanoma, su gyventojais, natūralia kaita ir migracijos srautais susijusios demografinės pusiausvyros statistikos nuoseklumą, sujungti su duomenimis, kuriuos prašoma pateikti pagal Reglamentą (ES) Nr. 1260/2013. Taip pat sujungta metaduomenų, kuriuos valstybės narės privalo pateikti, informacija.

Be to, Komisijos padaliniais bendradarbiaujant tarpusavyje, taip pat su kitomis ES institucijomis ir valstybėmis narėmis, pagal 4–7 straipsnius renkamos statistikos srityje padaryti duomenų rinkimo pagal Reglamentą gairių pakeitimai¹⁰. Patobulinus metodiką, statistinės apibrėžtys ir sąvokos tapo aiškesnės. Metodinėse prieglobsčio ir leidimų gyventi duomenų rinkimo rekomendacijose atsižvelgta į naujausius migracijos ir prieglobsčio srities teisės aktų pokyčius.

Komisijai atlikus techninius patobulimus, užtikrintas veiksmingesnis duomenų patvirtinimas ir tvarkymas, o renkant išsamią informaciją apie kokybę galima atlikti visapusišką gaunamų duomenų kokybės vertinimą. Kad būtų tinkamai laikomasi reikalavimų, prireikus buvo imamasi jų laikymosi užtikrinimo priemonių (administraciniai raštai).

¹⁰ 2014 m. peržiūrėtos „Duomenų rinkimo pagal Reglamento (EB) Nr. 862/2007 4 straipsnio 1 dalies 3 punktą techninės gairės (prieglobsčio statistiniai duomenys)“, „Duomenų rinkimo pagal Reglamento (EB) Nr. 862/2007 6 straipsnį techninės gairės (leidimų gyventi statistiniai duomenys)“ ir „Duomenų rinkimo pagal Reglamento (EB) Nr. 862/2007 5 ir 7 straipsnius techninės gairės (imigracijos teisės aktų vykdymo užtikrinimo statistiniai duomenys)“, o 2015 m. peržiūrėtos „Duomenų rinkimo pagal Reglamento (EB) Nr. 862/2007 4 straipsnio 4 dalį techninės gairės (su Dublino procedūra susiję statistiniai duomenys)“.

5. PARENGTOS STATISTIKOS KOKYBĖ

5.1. Reikalingumas

Komisijoje pagrindinis migracijos ir prieglobsčio statistinių duomenų naudotojas yra Migracijos ir vidaus reikalų GD. Tačiau šiuos statistinius duomenis taip pat dažnai naudoja kitos Komisijos tarnybos, visų pirma Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties GD ir Teisingumo GD.

Šie statistiniai duomenys yra svarbūs apskaičiuojant biudžeto metinius asignavimus kiekvienai valstybei narei, susijusius su *Solidarumo ir migracijos srautų valdymo fondais*. Nuo 2012 m. ataskaitos šių fondų struktūra buvo pakeista ir dabar turi naują teisinį pagrindą: 2014–2020 m. laikotarpiui įsteigtas Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondas (PMIF) pagal Reglamentą (ES) Nr. 516/2014¹¹ ir Vidaus saugumo fondas (VSF) pagal Reglamentą (ES) Nr. 515/2014¹². Pagal naująją daugiametę finansavimo tvarką, taikomą vykdant šių naujų fondų veiklą, duomenys nebeteikiami kasmet. Išskyrus VSF, kurio atveju reikia atlikti laikotarpio vidurio peržiūrą, asignavimai buvo apskaičiuojami remiantis anksčiau pateiktais statistiniais duomenimis.

Komisija migracijos ir tarptautinės apsaugos statistinius duomenis naudoja reguliarioms ataskaitoms, politikos pasiūlymams, pagal pagrindinius teisės aktus privalomoms įgyvendinimo ataskaitoms rengti ir politikos analizei atlikti. Pavyzdžiui, Europos migracijos tinklo metinėje imigracijos ir prieglobsčio ataskaitoje¹³ pateikiama faktinė ir ES, ir nacionalinio lygmens pagrindinių pokyčių migracijos ir tarptautinės apsaugos srityje apžvalga. Pagal gimimo šalį ir pilietybę suskirstyti Europos migracijos srautų ir gyventojų grupių statistiniai duomenys yra svarbūs rengiant tokius leidinius kaip „Specialus priedas dėl ES užimtumo demografinių tendencijų“ ir „Socialinės padėties ketvirčio apžvalga“¹⁴.

Europos migracijos tinklas (EMT)¹⁵ toliau plačiai naudoja migracijos ir prieglobsčio statistinius duomenis rengdamas metines ES ir nacionalinio lygmens statistines ir analitines ataskaitas.

Nuo 2012 m. ataskaitos pateikimo Europos statistika kaip pagalbine priemone, vykdydamos savo veiklą, vis dažniau naudojosi su migracija susijusios Europos Sąjungos agentūros, pvz., Išorės sienų valdymo agentūra (FRONTEX) ir Europos prieglobsčio paramos biuras (EASO).

¹¹ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 516/2014, kuriuo įsteigiamas Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondas ir iš dalies keičiamas Tarybos sprendimas 2008/381/EB ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos sprendimai Nr. 573/2007/EB ir Nr. 575/2007/EB bei Tarybos sprendimas 2007/435/EB ([OL L 150, 2014 5 20, p. 168](#)).

¹² 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 515/2014, kuriuo kaip Vidaus saugumo fondo dalis nustatoma išorės sienų ir vizų finansinės paramos priemonė ir panaikinamas Sprendimas Nr. 574/2007/EB ([OL L 150, 2014 5 20, p. 143](#)).

¹³ Europos migracijos tinklo (EMT) „2014 m. metinė imigracijos ir prieglobsčio ataskaita. Metinių politikos ataskaitų suvestinė“; ją sudaro 2014 m. ES valstybių narių ir Norvegijos pateiktos ataskaitos, prie kurių pridedamas „Statistikos priedas“.

¹⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/5775829/KE-BH-13-0S2-EN.PDF>

¹⁵ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/index_en.htm.

Eurostatas glaudžiai bendradarbiauja su šiomis agentūromis rengdamas duomenų rinkinius ir susijusią statistikos metodiką.

Pagal Reglamentą parengtais statistiniais duomenimis reguliariai naudojasi nacionalinės administracijos, tarptautinės organizacijos, mokslo darbuotojai ir pilietinės visuomenės grupės, dirbančios įvairiose srityse, įskaitant imigrantų integraciją, nacionalinių prieglobsčio ir imigracijos procedūrų plėtojimą ir stebėjimą bei gyventojų skaičiaus ir darbo jėgos prognozes.

5.2. Tikslumas

Pastebėta, kad nuo 2012 m. ataskaitos pateikimo valstybės narės pradėjo teikti gerokai tikslesnius duomenis. Visų pirma pagal Reglamento 4–7 straipsnius rengiamos statistikos srityje dėl daugelyje šalių atliekamo su prieglobsčio ir imigracijos kontrole bei gyventojų registravimu susijusių administracinių sistemų tobulinimo statistiniai duomenys tapo gerokai tikslesni. Valstybės narės toliau diegia labiau integruotas ir visapusiškesnes administracines sistemas, kuriose naudojami šiuolaikiški IT ir ryšių palaikymo metodai. Naujosios sistemos geriau atitinka Eurostato duomenų rinkimo metodologinius ir techninius reikalavimus. Valstybės narės nuolat teikė Eurostatui informaciją apie administracinių sistemų pokyčius, konsultavosi ir prašė patvirtinti, ar duomenys atitinka Reglamento reikalavimus.

Eurostatas renka metaduomenis (visų pirma su duomenų tikslumu susijusią informaciją), kuria, be kita ko, paaiškinami duomenų šaltiniai ir procedūros, duomenims taikomi vertinimai ar modeliavimo procesai ir galimas jų poveikis atitikčiai Reglamento apibrėžtims. Be to, Eurostatas parengė specialius kokybės klausimynus, kad surinktų konkretesnę su duomenų kokybe susijusią informaciją.

Nuo 2012 m. ataskaitos pateikimo gerokai sumažėjo trūkstamų ir neišsamų duomenų. Keletas nacionalinių valdžios institucijų patobulino taikomą tvarką, siekdamos užtikrinti, kad būtina informacija būtų renkama vykdant imigracijos administracines procedūras, ir įdiegė tobulesnes kompiuterines sistemas, kad su šiais duomenimis būtų lengva susipažinti statistikos tikslais.

Nors padėtis pagerėjo, tačiau 3 straipsnio srityje tebėra konkrečių su duomenų tikslumu susijusių problemų, būtent: nepakankama aprėptis (t. y. asmenys neregistruoja savo gyvenamosios vietos) ir per didelė aprėptis (asmenys neišsiregistruoja, nes dažnai nėra nei įpareigojimo, nei paskatos tai daryti).

Prieglobsčio statistikos srityje išspręstos pirminės problemos, susijusios su informacijos apie amžių ir lytį, gautos iš administracinių duomenų registrų, trūkumu arba nebuvimu kai kuriose valstybėse narėse, ir dabar duomenys yra visiškai išsamūs. Tebetrūksta kai kurių su pirmaisiais duomenų rinkimo pagal Reglamentą metais susijusių duomenų, taip pat leidimų gyventi statistinių duomenų, bet dėl techninių suvaržymų šių spragų nebegalima užpildyti. 4 straipsnio 4 dalimi reglamentuojamos statistikos (su Dublino procedūra susijusios statistikos) srityje tebėra konkrečių duomenų tikslumo problemų, susijusių su ataskaitų teikimo delsos ir praktikos skirtumais valstybėse narėse, todėl duomenų apie gaunamus ir išsiunčiamus prašymus perkelti į kitą šalį nuoseklumas yra ribotas.

5.3. Savalaikiškumas ir punktualumas

Atsižvelgiant į rūšį, duomenys turi būti pateikti per 2–12 mėnesių nuo ataskaitinės datos arba ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

Pastebėta, kad nuo 2012 m. ataskaitos pateikimo duomenys pradėti teikti gerokai punktualiau. Nacionaliniu lygmeniu įdiegus automatinės duomenų atrankos procedūras ir Eurostatui vykdant reguliarią atitikties stebėseną, dabar duomenys teikiami punktualiai. Kai kurios likusios problemos yra pavienės ir nesikartoja (nes jų priežastys yra, pavyzdžiui, darbuotojų kaita arba kompiuterinių sistemų keitimo sukelti trikdžiai).

Dėl savalaikiškesnio išsamesnių duomenų pagal Reglamentą teikimo atitinkamai pagerėjo Eurostato duomenų tvarkymo ir sklaidos savalaikiškumo rodikliai. Nuo 2012 m. ataskaitos pateikimo smarkiai sutrumpėjo laikotarpis nuo duomenų gavimo iki patvirtintų duomenų paskelbimo Eurostato viešojoje duomenų sklaidos bazėje. Be to, palaipsniui diegiant automatines vidaus duomenų tvirtinimo procedūras su pranešimo nacionaliniams duomenų teikėjams apie nustatytas klaidas mechanizmu, dar labiau sutrumpėjo duomenų tvarkymo laikas.

5.4. Prieinamumas

Su visų keturių sričių (migracija, gyventojų grupės ir pilietybės įgijimas; prieglobstis; imigracijos teisės aktų vykdymo užtikrinimas; leidimai gyventi) migracijos duomenimis (ir metaduomenimis) galima nemokamai susipažinti Eurostato svetainės skyreliuose *Gyventojai (demografija, migracija ir prognozės)*¹⁶ ir *Prieglobstis ir valdoma migracija*¹⁷. Duomenys įtraukiami į įvairius rinkinius, pvz., „Eurostato metraštį“¹⁸ ir išsamius leidinius konkrečiomis migracijos temomis¹⁹. Nuo 2012 m. ataskaitos pateikimo Eurostatas skatino naudotis skiltyje „Paaiškinta statistika“ (angl. *Statistics Explained*) skelbiamais straipsniais teikdamas išsamesnę informaciją apie statistiką, tendencijas ir jų aiškinimą. Tokie straipsniai rengiami ir nuolat atnaujinami atsižvelgiant į visus pagal Reglamentą surinktus duomenis²⁰.

Eurostato svetainės skyriuje *Gyventojai* pateikiami pagal Reglamentą renkami statistiniai duomenys; remiantis peržiūrų skaitiklio duomenimis, matyti, kad šiuo skyriumi naudojasi vis daugiau žmonių (puslapio peržiūrų skaičius padidėjo nuo 50 tūkst. iki 60 tūkst. per mėnesį ir nuo 5,7 iki 7,2 proc. Eurostato puslapių peržiūrų skaičiaus per pastaruosius trejus metus) ir šiuo atžvilgiu tai yra antra pagal populiarumą Eurostato svetainės dalis.

¹⁶ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/population-demography-migration-projections/statistics-illustrated>.

¹⁷ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/asylum-and-managed-migration/statistics-illustrated>.

¹⁸ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Europe_in_figures_-_Eurostat_yearbook.

¹⁹ Pavyzdžiui, žr. Eurostato svetainės skyrelyje „Data in Focus“ pateikiamus leidinius, pvz., „Prieglobsčio prašytojai ir pirmosios instancijos sprendimai dėl prieglobsčio prašymų“. Trečiasis 2014 m. ketvirtis (leidinio Nr. 15/2014), <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-data-in-focus/-/KS-QA-14-015>.

²⁰ <http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population>.

5.5. Palyginamumas ir suderinamumas

5.5.1. Apibrėžtys

Nuo 2012 m. ataskaitos pateikimo dėl suderintų apibrėžčių vartojimo vykdant visų duomenų, kuriems taikomas Reglamentas, rinkimą gerokai pagerėjo duomenų palyginamumas.

Su griežtu apibrėžčių taikymu susijusias problemas sunkiausia buvo spręsti migracijos ir pilietybės įgijimo statistikos, kuriai taikomas Reglamento 3 straipsnis, srityje. Dėl naudojamų duomenų šaltinių įvairovės būtent šių duomenų rinkimas nacionalinėse sistemose skiriasi labiausiai. Siekiant užtikrinti duomenų suderinamumą, toliau dedamos pastangos, tačiau šalys negalėjo taikyti 12 mėnesių laikotarpio kriterijų migracijos ir (arba) emigracijos srautams apibrėžti, dažnai dėl to, kad nacionalinė statistinė migracijos apibrėžtis buvo grindžiama piliečiams taikomais nuolatiniais kriterijais arba kai kurių EEE valstybių piliečiams (Šiaurės šalių susitarimas) taikomais šešių mėnesių laikotarpio kriterijais. Keturios šalys negalėjo taikyti gyvenimo šalyje kriterijų pilietybės įgijimui, nes tai apėmė pilietybės suteikimą asmenims, negyvenantiems šalyje arba gyvenantiems šalyje ilgą laiką.

Statistikos, kuriai taikomas 3 straipsnis, srityje didesnis renkamų demografinių duomenų nuoseklumas ir palyginamumas užtikrintas susitarus su valstybėmis narėmis dėl vienodų amžiaus apibrėžčių ir skirstymo, taip pat dėl ES suvestinių rodiklių apibrėžimo ES plėtros, kaip tai atsitiko 2013 m. į ES įstojus Kroatijai, atveju²¹.

Teigiamų pokyčių derinant apibrėžtis, metodus ir duomenų šaltinius pasiekta pasinaudojus 2011 m. ES gyventojų ir būstų surašymo rezultatais, taip pat naudojant „veidrodinius“ statistinius duomenis. Tačiau konkrečiai su duomenų palyginamumu susijusi problema yra tai, kad vartojama tik nuolatinės registracijos sąvoka netaikant laikotarpio kriterijų buvimui šalyje.

Pradėtos taikyti naujos duomenų pagal 4–7 straipsnius rinkimo metodinės gairės. Naujosiose gairėse pateikiamos tikslesnės ir aiškesnės rekomendacijos, kaip, renkant prieglobsčio, leidimų gyventi ir migracijos teisės aktų vykdymo užtikrinimo duomenis, taikyti apibrėžtis ir sąvokas. Jose taip pat atsižvelgta į naujausius teisės aktų pokyčius. Pavyzdžiui, atliekant duomenų pagal 4 straipsnį rinkimo metodinių gairių peržiūrą, atsižvelgta į 2011–2013 m. priimtus naujos redakcijos prieglobsčio srities teisės aktus²².

²¹ Pavyzdžiui, 2013 m. ES suvestinis rodiklis nurodomas skirtingai atsižvelgiant į tai, ar kalbama apie 2013 m. pradžios (kai ES dar sudarė 27 valstybės narės), ar 2013 m. pabaigos (kai ES jau sudarė 28 valstybės narės) suvestinį rodiklį.

²² 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų (OL L 337, 2011 12 20, p. 9); 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (OL L 180, 2013 6 29, p. 31); 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (OL L 180, 2013 6 29, p. 60); 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (OL L 180, 2013 6 29, p. 96).

5.5.2. Duomenų šaltiniai

Nuo 2012 m. ataskaitos dėl statistinių duomenų, renkamų pagal 3 straipsnį, pateikimo šalys pagerino Eurostatui perduodamų statistinių duomenų kokybę naudodamosi papildomais duomenų šaltiniais (sveikatos draudimo registrais, mokesčių registrais, 2011 m. surašymo rezultatais), ypač atitinkamais šalių partnerių pateikiamų duomenų srautais, kad ištaisytų dėl polinkio nesiregistruoti ir neišsiregistruoti atsirandančias duomenų aprėpties klaidas, dėl kurių nepakankamai įvertinami emigracijos srautai ir dalis gyventojų skaičiuojama dvigubai. Eurostatas šios veiklos priežiūrą vykdė rengdamas išsamias diskusijas su nacionalinėmis statistikos institucijomis ir padėdamas šalims keistis duomenimis.

Nacionaliniai duomenų teikėjai Komisiją (Eurostatą) informavo apie prieglobsčio, leidimų gyventi ir imigracijos teisės aktų vykdymo užtikrinimo sričių administracinių registrų tobulinimą ir pertvarkymą. Šiais patobulinimais daugiausia buvo siekiama modernizuoti registrus, taip pat pagerinti jų atitiktį metodologiniams ir techniniams duomenų rinkimo pagal Reglamentą reikalavimams. Kai kuriose valstybėse narėse dėl tokių techninių pokyčių būta duomenų teikimo pertrūkių. Tokie pertrūkiai įvyksta iš anksto apie tai pranešus Eurostatui ir galiausiai po jų pagerėja duomenų kokybė.

5.5.3. Suderinamumas

Palyginamais atvejais iš rezultatų matyti, kad duomenys yra labai suderinami su nacionalinių ir tarptautinių organizacijų duomenimis, surinktais ir paskelbtais pasitelkiant kitokius būdus. Eurostatas glaudžiai bendradarbiauja su ES agentūromis EASO ir FRONTEX, kad užtikrintų visišką šių agentūrų renkamų duomenų suderinamumą. Eurostatui teikiamų duomenų ir nacionalinių institucijų skelbiamų statistinių duomenų skirtumus galima paaiškinti apibrėžčių skirtumais, kai valstybės narės nacionaliniu lygmeniu skelbiamiems statistiniams duomenims nusprendė toliau taikyti skirtingas apibrėžtis. Reglamentu (ES) Nr. 1260/2013 iš valstybių narių reikalaujama užtikrinti, kad gyventojų duomenys nuosekliai atitiktų duomenų rinkimo pagal Reglamento (EB) Nr. 862/2007 3 straipsnį reikalavimus.

5.6. Kokybės gerinimo priemonės

Reaguodama į Reglamento reikalavimų nesilaikymo atvejus, Komisija toliau taiko rekomendacijų vykdymo priežiūros priemones. Kai kuriais atvejais šalies pateikti duomenys buvo neišsamūs, prastos kokybės arba pateikti nesilaikant teisės aktais nustatytų terminų. Šių priemonių imamasi taikant Eurostato reguliariai vykdomą metinę atitikties stebėsenos procedūrą.

Nuo 2012 m. ataskaitos pateikimo šiais veiksmais įrodyta, kad valstybės narės padarė labai didelę pažangą gerindamos duomenų išsamumą, kokybę ir savalaikiškumą. Tai galima matyti iš to, kad sumažėjo nacionalinėms statistikos institucijoms skirtų administracinių raštų, kuriais pranešama apie neatitikties atvejus (2 lentelė).

2 lentelė. Valstybių narių, pagal atitikties stebėsenos procedūrą gavusių raštus, kuriais pranešama apie neatitikties atvejus, skaičiaus apžvalga

	3 straipsnis Migracijos srautai, gyventojų grupės, pilietybės įgijimas	4 straipsnis Prieglobstis	5 ir 7 straipsniai Imigracijos teisės aktų vykdymo užtikrinimas	6 straipsnis Leidimai gyventi
2011 m.	6	5	3	5
2012 m.	0	1	0	1
2013 m.	2	1	0	3
2014 m.	1	1	0	0

Kad būtų patenkintas poreikis veiksmingiau vertinti duomenų kokybę, duomenų tvarkymo srityje įdiegta nauja bendroji duomenų patvirtinimo priemonė. Šia automatine priemone taip pat gali naudotis nacionaliniai duomenų teikėjai, o tikrinimas atliekamas remiantis Eurostato ir valstybių narių tarpusavyje suderintomis patvirtinimo taisyklėmis.

Kad būtų galima dar geriau patikrinti gaunamų duomenų kokybę, Eurostatas pradėjo rinkti dar išsamesnius metaduomenis ir informaciją apie duomenų kokybę. Nuo 2014 m., laikantis Europos statistikos sistemos kokybės standartų, parengti konkrečių sričių – prieglobsčio, leidimų gyventi ir teisės aktų vykdymo užtikrinimo – statistinių duomenų kokybės klausimynai. Nacionalinėmis kokybės ataskaitomis bus galima naudotis atliekant kokybės patikrinimus, vertinimą ir patobulinimus, ir su jomis galės susipažinti plačioji visuomenė.

Pagal Reglamento (ES) Nr. 1260/2013 8 straipsnį reikalaujama, kad šalys atliktų apibrėžties „nuolatinė gyvenamoji vieta“ taikymo gyventojams galimybių studijas. Šios galimybių studijos apima esamų ir galimų duomenų šaltinių, duomenų tvarkymo ir galimybės įvertinti būtinuosius statistinius duomenis analizę. Iš esmės jomis siekiama pagerinti sąvokų ir apibrėžčių palyginamumą ir taip užtikrinti geresnę duomenų kokybę ir palyginamumą. Šiomis studijomis bus pasinaudota rengiant Reglamento (ES) Nr. 1260/2013 įgyvendinimo ataskaitą, kurią Komisija turi parengti iki 2018 m. pabaigos. Pirmiau minėtų galimybių studijų ir ataskaitos rezultatai gali turėti poveikį Europos gyventojų statistiniams duomenims ir atitinkamai suderinamumui su duomenimis, teikiamais pagal Reglamento (EB) Nr. 862/2007 3 straipsnį.

6. IŠVADA

Įgyvendinant Reglamentą (EB) Nr. 862/2007, labai pagerėjo Europos migracijos ir tarptautinės apsaugos statistikos kokybė. Be to, pastebėta, kad nuo 2012 m. ataskaitos pateikimo dar labiau pagerėjo duomenų prieinamumas, išsamumas, kokybė ir savalaikiškumas. Duomenų rinkimo pagal Reglamentą srityje įvyko tolesnių metodologinių ir techninių pokyčių, ir atitinkamai patobulintos valstybėms narėms skirtos rekomendacijos. Pagal Reglamentą surinktų duomenų kokybė taip pat pagerėjo įsigaliojus Reglamentui (ES) Nr. 1260/2013 bei susijusioms įgyvendinimo priemonėms ir pasinaudojus 2011 m. surašymo rezultatais. Ateityje reikėtų toliau

gerinti duomenų kokybę, visų pirma tam, kad pagerėtų duomenų savalaikiškumas, tikslumas, ir būtų siekiama, kad duomenų aprėptis nebūtų nepakankama ar pernelyg didelė.

Atitinkamai šiuos statistinius duomenis vis dažniau naudojo Europos ir nacionalinės oficialiosios įstaigos, nevyriausybinės įstaigos ir piliečiai.

Duomenys, kuriuos reikalaujama teikti pagal Reglamentą, turėtų atitikti kintančius naudotojų poreikius, tačiau taip pat reikėtų atsižvelgti į duomenų teikėjų pajėgumus. Todėl ateityje gali būti teikiami pasiūlymai iš dalies keisti Reglamentą, siekiant įtraukti naujas duomenų kategorijas arba konkrečius skirstymo metodus ir (arba) šalinti reikalavimus teikti duomenis, jeigu bus manoma, kad jie nebe tokie naudingi. Komisijos nustatytas naujas duomenų spragas siekta užpildyti taikant kitus duomenų rinkimo metodus, kaip antai neoficialius susitarimus (pvz., renkant duomenis apie pirmą kartą prieglobsčio prašančius asmenis, neteisėtų migrantų grąžinimo būdus, leidimus gyventi, suskirstant duomenis pagal amžių ir lytį ir juos kryžmiškai suskirstant pagal kitas klasifikacijas). Kitos nustatytos duomenų spragos, pvz., gyventojų duomenų (pagal 3 straipsnį) skirstymo pagal atskirą pilietybės šalį, taip pat imigracijos ir (arba) emigracijos duomenų skirstymo pagal vieną ankstesnę ir (arba) kitą gyvenamąją šalį srityse, negali būti pašalintos taikant savanoriškus susitarimus.

Tikėtina, kad ilgalaikėje perspektyvoje po 2021 m., pertvarkius Europos surašymo statistiką ir galbūt perėjus prie sistemos, kai statistiniai duomenys bus teikiami dažniau (kasmet), bus suteikta geresnių galimybių susipažinti su duomenimis apie įvairius migracijos aspektus. Tai taip pat turėtų padėti užtikrinti, kad būtų patenkinti nuolat kintantys ir nauji su migracija susijusių statistinių duomenų poreikiai.

Įgyvendindama savo programą REFIT (Europos Komisijos reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą), Komisija imasi veiksmų, kad būtų supaprastinta ES teisė ir sumažintos reglamentavimo sąnaudos, ir taip prisideda prie aiškos, stabilios ir prognozuojamos reglamentavimo sistemos, kuria remiamas ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas, sukūrimo. Tam tikri su gyventojų ir migracijos (pvz., leidimų gyventi) statistinių duomenų pateikimu susijusių esamų teisės aktų nuostatų dubliavimosi atvejai jau yra nustatyti, ir šią problemą galima spręsti supaprastinus teisės aktus.